

Igazoltatás

Személyazonossági igazolványokat fognak nemsokára szétosztani a bánáti kormányzóság területén. A közigazgatási törvény egyik rejtett kis paragrafusának alapján történik ez a rendelkezés és nemsokára megjelennek majd Arad uccáin a hirdetések, amely szerint minden polgár köteles súlyos büntetés terhe alatt ennél és ennél a rendőrkerületnél, ezzel és ezzel az okmányokkal felszerelve, a hét egy bizonyos napján megjelenni és egynemely illeték lefizetése után fényképes személyazonossági bizonyítványát kiváltani. Mi már ismerjük a gyakorlatból ezeket az összeírásokat, blanketákat, legitimációkat, ezt a kálváriát nem egyszer végigjártuk és éppen az előzetes tapasztalatok után borsózik a hátunk az újabb összeírás hírére. Tudomásunk szerint seholy világon nem kényszerítik már az embereket arra, hogy maguknál igazolványokat hordozzanak. Annakidején a magyar parlamenti képviselők tiltakoztak is az ellen, hogy ez a paragrafus a közigazgatási törvénybe bekerüljön, mire a kormány azzal válaszolt, hogy azt csak akkor fogják végrehajtani ha valamilyen rendkívüli körülmény szükségessé teszi. Most hirtelen, nem tudni mi okból, szükségessé vált a paragrafus alkalmazása a bánáti kormányzóság területén.

A mai idők semmiképpen sem alkalmasak arra, hogy most személyazonossági igazolványokkal zaklassák az embereket. Nem lehet megkövetelni, hogy százazrek vonuljanak fel a rendőrségre, városházára és ott személyazonossági bizonyítványért napokig ácsorogjanak. Hiszen láttuk már egyszer, amikor megkísérelték a személyazonossági cédulák kiosztogatását, hogy milyen szegényletes időrablást jelentett ez a publikum rovására, mert csak Aradon is tizezreket kell kimozdítani otthonukból, hogy az igazolványt váltsák ki. De tiltakoznunk kell az ellen is, hogy ezért az igazolványért külön pénzt szedjenek s a népet ezen a címen is megvámolják. Véget kell vetni annak a rendszernek, hogy minden hivatalos papírdarabért, amelyre nem a polgárnak, hanem inkább a kiállító hatóságnak van szüksége, pénzt vágjanak ki az emberekből. Ébredjen végre tudatára mindenki, hogy a nagyközönség senkinek sem lehet szabad prédája, akit rángassanak, felrendeljenek, idegesítsenek, iverket, könyvecskéket töltsenek ki vele, megsarcolják és mindezt komoly ok nélkül. Emlékezzünk csak vissza, hányszor írtak már össze bennünket, szigorú ukázok figyelmeztették a közönséget, hogy jó lesz jelentkezni, mert különben súlyos következmények háramlanak belőle, hányszor megbolygatták milliók nyugalma, hatalmas iverket töltöttek ki és a borzalmas tömeg-aktát felküldték Bucurestibe, a hol évekig hevert valamely hivatalban feldolgozatlanul, végül is eladták pakkolópapíroknak. Hát nekünk elég volt ebből a kiszolgáltatottságból, nem akarunk összeíródnunk, mert arra most semmi szükség. Nem rendőrállamot kell faragni Romániából, hanem szabad polgárok otthonát. Nem igazolvány kell nekünk, hanem kenyér, munka és jog, hogy nyugodtan keljünk és feküdjünk és senki bennünket uccán, műhelyben, hivatalban, foglalatosság vagy séta közben meg ne állítson és ránk ne ordítson: „ki vagy?”

Kitört a török-perzsa háború!

Török csapatok ma éjjel behatoltak Perzsa területére — Aybey Dagh török kézen Perzsa nem fegyverrel, hanem a Népszövetség útján akarta elintézni a nézeteltérést

LONDON, augusztus 12. A Reuter-ügynökség híradása szerint, a török csapatok ma éjjel átlépték a perzsa határt. Aybey Dagh városát elfoglalták és ezzel befejezett tények elé állították Perzsiát. A hadimozdulatok az egész határ mentén megélték. A török-perzsa háború kitört!

Az utóbbi napok eseményei sejtetni is engedték, hogy rendkívüli események vannak küszöbön.

A török kormány tegnap küldte el válaszáat a perzsa jegyzékre. A válasz

határozottan visszautasítja Perzsiának azt a követelését, hogy a kurdok üldözése közben perzsa területen elkövetett károkat, amelyeket a török katonaság okozott,

Törökország térítse meg. A török jegyzék kijelenti, hogy

Törökország az Ararát vidékére jogos igényt tart

és határkiigazítást követel, amelyet még fegyveres erővel is ki fog küzdeni.

A török-perzsa határra napok óta

hatalmas katonai osztagok vonulnak fel.

A hadosztályok a határon teljesen készen álltak arra, hogy a nagyvezérkar utasítására

azonnal perzsa területre nyomuljanak be. Ezt az utasítást meg is kapták.

Tegnap a szovjetkormány engedékenységre akarta bírni a török kormányt és felajánlotta, hogy közvetíteni fog a két ellenséges kormányonál, olyan irányban, hogy

Perzsa engedje át Törökországnak az Ararát vidékét, ezzel szemben Törökország Perzsiának engedje át a kurdok által lakott vidéket.

A szovjetkormány közvetítése azonban, amint az események mutatják, nem járt eredményre.

Ugy Ankorában, mint Teheránban óriási az izgalom. Perzsa sürgős csapatösszevonásokat eszközölt a veszélyeztetett helyekre, hogy a török előnyomulásnak útját állja.

A perzsa kormány különben nem kívánta fegyverrel elintézni a nézeteltérést

és inkább a Népszövetség elé óhajtott volna vinni az ügyet.

A román belpolitika hamuja alatt tovább izzik a parázs

Kombinációk a titokzatos sinaiai konferenciáról — Tovább tartja magát az a hír, hogy Maniu felajánlotta lemondását — Ez a kérdés a koronázás után ismét aktuálisvá válik — Vaida belügyminiszter Maniu előtt mond le tárcájáról — Súlyos válság a liberális pártban — Bratianu Vintila és Duca is vissza vonulnak — Maniu Badacsonyban

BUCURESTI, augusztus 12. A sinaiai megbeszélések előtt felzaklatott politikai nyugalom ismét helyreállt, a helyzet nyugvópontjára jutott. A kormány és Titulescu erélyes cáfolatai után a bucuresti-i lapok óvatosabban kezelik a minduntalan felmerülő kombinációkat. Ez a szélcsend azonban csak viszonylagos, mert a

hamu alatt tovább izzik a parázs.

Az ellenzéki lapok Titulescu cáfolata ellenére is fenntartják ama álláspontjukat, hogy a sinaiai megbeszéléseken belpolitikai kérdések is szőnyegre kerültek, célzásokat tesznek a tárgyalások lényegére és azt állítják, hogy rövidesen kiderül az is, miről tárgyaltak tulajdonképpen Sinaiában.

Főképpen a liberális lapok folytatják a kombinálgatást és azt állítják, hogy

Maniu Gyula miniszterelnök felajánlotta lemondását.

Ez a kérdés — írják — még korántsem nyert elintéztést, mert legkésőbb a koronázás után ismét aktuálisvá válik, annál is inkább, miután Maniu környezetének kijelentette, hogy fáradt és pihenésre vágyik. A liberális lapok állítása szerint Vaida belügyminiszter is lemond, sőt szó van arról, hogy a belügyminiszter nem várja be Maniu visszavonulását, hanem azt megelőzően, mond le tárcájáról. Mindezek a hírek természetesen csak fenntartással közölhetők, miután feltétlenül megerősítésre szorúlnak.

A liberális-párt válsága még mindig nem ért véget. A párthoz közelálló értesülése szerint befejezett tényként kezelhető, hogy Bratianu Vintila végleg visszavonul a párt vezetésétől, sőt beavatottak úgy tudják, hogy

Duca volt belügyminiszter követi vezérét az önkéntes száműzetésbe

és szintén visszavonul a pártéletben való részvételtől. Bratianu utódja valószínűleg Argetoianu lesz, aki minden oldal felé possibilis és aki egyedül alkalmas eme fontos pozíció betöltésére. A párt belső válsága még az őszi ülészek megkezdése előtt nyer elintéztést, úgy, hogy összesen ez a probléma is megoldódik.

Illetékes helyről kapott felhatalmazás alapján a Rador közli, hogy a koronázásra vonatkozólag, a különböző lapjelentésekben közölt dátumok egyike sem hivatalos és legalább is korai erről beszélni. Maniu Gyula egyébként Badacsonyban tartózkodik. A miniszterelnök gyengélkedik és ezért néhány napig kénytelen az ágyat őrizni.

TECUCI, augusztus 12. A tecuci liberális-pártszervezet tegnap ülést tartott, amelyen súlyos kritikák hangzottak el a párt mostani vezetősége ellen. Nagy meglepetést keltett Vaitoianu Artur tábornoknak a gyűléshez intézett levele, amelyben élesen

állást foglal Bratianu Vintilának ellen és Bratianu György mellett tört lándzsát.

A levél az aradi pártszervezet körében éles feltűnést keltett, miután Vaitoianu tábornok — mint ismeretes — az aradi lagozat elnöke volt.

SZAVAZO SZELVÉNY

49

**AZ ARADI KÖZLÖNY 1930-as
STRANDSZÉPSÉG ÉS STRAND-
KIRÁLYNŐ VERSENYÉRE.**

JELÖLTÉM:

SZAVAZO SZELVÉNY

50

**AZ ARADI KÖZLÖNY 1930-as
STRANDSZÉPSÉG ÉS STRAND-
KIRÁLYNŐ VERSENYÉRE.**

JELÖLTÉM:

A vizsgálóbíró letartóztatta a Renner-börgyár aradi képviselőjét

Több mint félmillió lej elcsikkasztásával vádolja a Renner-börgyár Grieshaber Imrét — A törvényszék is jóváhagyta Grieshaber letartóztatását

ARAD, augusztus 12. A kolozsvári Renner-börgyár igazgatósága már négy hónappal ezelőtt bünvádi feljelentést tett Grieshaber Imre nevű aradi képviselője ellen, aki különféle manipulációkkal több, mint félmillió lejjel károsította meg a vállalatot. Az aradi ügyészség a vizsgálóbíróhoz tette át Grieshaber Imre ügyét. Ludosanu vizsgálóbíró több ízben kihallgatta Grieshabert, aki azonban mindig azzal védekezett, hogy a szóbanforgó 550 ezer lejt különféle megbízások alapján üzleti célokra költötte el, de különben is nem számolt el cégével, amely 800 ezer lei jutalékát nem fizette ki. A vizsgálóbíró Grieshaber Imre számadatai alapján elfogadhatónak tartotta a védekezést és így a Renner-börgyár aradi képviselője szabadlábon maradt.

Néhány nappal ezelőtt azonban újabb bünvádi feljelentés érkezett az aradi ügyészségre Grieshaber Imre ellen. A Renner-börgyár ez alkalommal számszerű adatokkal igazolta, hogy a tisztviselő elszámolása nem fedi a tényeket. Így megállapítást nyert, hogy Grieshaber Imre elszámolásában szereplő bevásárlási tételek nem felelnek meg a valóságnak, ezenkívül több utalványt is hamisított, amelyekkel igazolta, hogy a cég részére fizetéseket teljesített. Ludosanu vizsgálóbíró az újabb feljelentés alapján ismét beidézte Grieshabert, aki a vállalat konkrét adataival szemben már nem tudott védekezni és így előzetes letartóztatásba helyezték. Grieshaber a vizsgálóbíró letartóztatató végzése ellen felfo-

lyamodással élt, amelynek alapján a törvényszék szüneti tanácsa revízió alá vette a vizsgálóbíró határozatát. A bizonyítékok alapján azonban a törvényszék is helybenhagyta a letartóztatási végzést. Grieshaber ma ismét fellobozott a temesvári táblához, amely végső fokon fog dönteni Grieshaber Imre sorsa felett.

A szirájkolók repülőgépről bombát dobtak egy bányavárosra.

A rejtélyes narancsszínű repülőgép. A bombákat dinamittal töltötték meg.

NEWYORK, augusztus 12. Rejtélyes merénylet tartja izgalomban a Kentucky államban levő Providence bányaváros telepeit. Ma reggel, amikor a munkások a telepek felé haladtak, hogy megkezdjék napi munkájukat, egy narancsszínű repülőgép jelent meg a telepek felett és bombát dobott le.

Szerencsére csak két bomba robbant fel s ezek sem okoztak kárt senkiön. Megállapították a felrobbant bombából, hogy azokat az ismeretlen merénylő dinamittal töltötte meg. A város lakossága között pánik uralkodik, attól rettegnek, hogy a rejtélyes repülőgép újra megjelenik a város felett. A rendőrség megindította a nyomozást. Providenceben hosszabb idő óta bérharc dúl és a bíróság több sztrájkolót ítelt el, mert terrorizálták a dolgozó munkásokat. A hatóságok lehetségesnek tartják, hogy a sztrájkolók valamilyen módon repülőgéphez és bombához jutottak és most ilyen módon akarják megakadályozni a munka folytatását.

Kutyarazziák lesznek Aradon

A be nem jelentett kutyákat a helyszínen agyonlövik — Az egész országban Aradon történik legtöbb veszettkutyamarás — A városi orvosi hivatal különleges intézkedése

ARAD, augusztus 12. Az aradi városi főorvosi hivatal radikális intézkedés megtételére határozta el magát az állandóan nagyobb számban jelentkező kutyamarási esetek megszüntetése érdekében. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a Pasteur-intézet statisztikájában Arad első helyen szerepel, azaz innen kerül ki a legtöbb beteg. A városi főorvosi hivatal annak tulajdonítja, a marási esetek nagy számát, hogy Aradon a kutyatulajdonosok nem jelentik be kutyáikat. Hivatalos megállapítás szerint körülbelül 300 kutyát jelentettek be, míg ezzel szemben legalább három-ezer futkos a város utcáin. A gazdátlan, köborkutyák irtása rendszeresen folyik, azonban a főorvosi hivatal nem elégszik meg ezzel hanem különleges intézkedéseket léptet életbe a kutyamarások megszüntetésére, illetve a minimumra való redukálására.

Az orvosi hivatal a közeljövőben rendeletet ad ki a kutyák bejelentésének ellenőrzésére. Egészségügyi ágensek fogják végigjárni a város házait és megállapítják, kinek a kutyája szerepel a városi nyilvántartásban. A be nem jelentett kutyákat nyomban a helyszínen pusztítják el, agyonlövik, vagy megmérgezik, majd a tetemet a gyepmester beszállítja kocsián a gyepterre. A főorvosi hivatal azt reméli, hogy ez a radikális intézkedés megszünteti a kutyamarások nagy számát, amit anyagi szempontból is fontosnak tart, miután a szegény osztályhoz tartozó megmárt egyéneket a város költségén szállítják a kolozsvári Pasteur-intézetbe.

Első szerelem

Irta: *Théodore de Bauville*

— Asszonyom, — mondotta a költő — ön azt kérdezi tőlem, hogy milyen korban kezdődik a szerelem? Nos, a szerelem nem kezdődik soha, mert a szerelem olyan veleszületett formája az emberi életnek, mint az, hogy valaki négernek vagy puposnak jött a világra. Egy kis történet mindennél jobban igazolni fogja ezt a tételt.

— A Coriolis-nevelőintézetben töltöttem kora ifjuságomat, ahová jobbara tehetős szülők gyermekei jártak. Az intézeti épület hatalmas park közepén feküdt s itt óriási indiáncsatakát szoktunk vívni. Minthogy mindnyájan bővében voltunk a zsebpénznek, elhatároztuk, hogy egy kis színházat fogunk felépíteni a parkban. Vörös vászonból függőnyt varratunk, sisakokat és apró kardokat vásároltunk s egy vasárnap megrendeztük az első diszelo-adást. A darabra már nem emlékszem; nagyobb részét, azt hiszem, úgy rögtönöztük a színpadon.

— Említettem már, hogy a Coriolis-intézet előkelő hely volt s az ismerős családok gyermekei gyakran egész életre szóló barátságokat is kötöttek is. Ilyen jóbarátok voltak Chéd'homme, egy gazdag havrei kereskedő fia és Personaille, akinek szülei szintén Havre-ban éltek. Elválhatatlan volt a két fiú; egyforma koruk, mindkettő tizenöttestendős volt s közös kedvteléseik még szorosabbra fűzték barátságukat.

— Chéd'homme, aki velem együtt aludt az egyik parkra néző szobában, egy napon

fontos titkot akart elmondani. Bevallotta, hogy szerelmes, Rosaliet szereti, az intézet kis, fekete varrónőjét s bizonyos a leány szerelmében is. Elmondotta, hogy két héttel ezelőtt be kellett mennie a varrodába az új ingeiért s ekkor ismerkedett meg a leánnyal. Hosszan beszélgettek s három nappal később már találkoztak egymásnak a parkban. Akadozva, bájos boldogsággal mondotta el mindezt s lefekvés előtt még kijelentette, hogy úgy érzi, élete legboldogabb szakaszához érkezett el. Tizenöt éves volt!

— Két hétre haza kellett utaznom szüleimhez s ez idő alatt szinte elfeledkeztem Chéd'homme szerelméről. Mikor visszaérkeztem, nagyon sápadtnak és izgatottnak találtam. Ebéd után lementünk a parkba és Chéd'homme beszélni kezdett:

— Tudod-e, — mondotta — hogy Personaille, a legjobb barátom, akit magamnál is jobban szerettem, elárult. Meg fogom ölni!

— Nem értettem a dolgot. Chéd'homme mindent megmagyarázott. Rosalie nem szereti többé — Personaille elütötte kezéről a leányt. Holnap komoly párbaj lesz közte és Personaille között a parkban, — az intézet valamennyi növendéke jelen lesz. A felügyelő délután alszik, így tehát nem lehet megakadályozni a párvadalt. Mikor mindezt elmondotta, ismét sirva fakadt és zokogva mondotta:

— Rosalie nem szeret, a legjobb lenne, ha meghalnék.

— Másnap délután ötven fiú szorongott a park egyik tisztásán. Nagy kört csináltak, amelynek közepében derékig meztelenül állott a két vetélytárs. A hivatalos segédek mind egyiknek átnyújtottak egy-egy kiköszörült kis

színházi kardot. Azt hiszem, ekkor már mindnyájan megbántuk, hogy nem szóltunk a felügyelőnek.

— A két fiú összezapott. Chéd'homme megkarcolta Personaille felső karját, mire az szemmel csapott Chéd'homme fejére. A fiút elboroitotta a vér, — megingott és hosszában elvágódott a földön. Rémülten kiáltozni kezdtünk, fellármáztuk az igazgatót, aki azonnal orvost hivatott és értesítette a gyermekek szüleit. Apám is hallott a párbajról és azonnal kivett az intézetből.

— Harmincnégy évvel később találkoztam ismét Chéd'homme-al, — elsőízben az emlékezetes párbaj óta. Közben híres utazó lett, akinek színes leírásait bizonyára ön is ismeri. Chéd'homme Afrikában, a Kongó vidékén irtózatoss szenvedéseket viselt el, számtalanszor forgott életveszedelemben s csak valami különösen jó sors mentette meg a haláltól. Nizzában találkoztunk s első pillantásra megismertük egymást. Együtt ebédeltünk s a feketekávénál gyermekkori emlékeinket eleve-nítettük fel:

— Tudod-e, — mondotta gyermekes örömmel — hogy akkor a Coriolis-intézetben miért párbajoztunk Personailleval? Mert az íróasztalán megtaláltam Rosalie egy hajfürtjét. Nos, felgyógyulásom után Personaille bevallotta, hogy ezt a hajfürtöt erőszakkal vágta le Rosalie varkocsából!

— Boldogan nevetett, mikor ezt elmondotta. Harmincnégy év után, tömestelen kaland, szenvedés és siker után a legfontosabb mégis csak az volt számára, hogy egy régi szerelemét igazolja.

Titulescu átutazóban ismét kiszállt Budapesten

A Ritz-ben fogadta az újságírókat

Tekintsék szimpátiám jelképének, hogy ezuttal is kiszálltam Budapesten.

BUDAPEST, augusztus 12. Titulescu tegnap átutazott Magyarországon. Utját, az előírt programtól eltérően Budapesten egy fél napig megszakította. Budapesten Titulescu, aki a Ritz-hotelben szállt meg, az újságírók előtt a következő kijelentéseket tette:

— *Tekintsék a magyarok iránti szimpátiám jelképének, hogy ezuttal ismét megszakítottam utamat Budapesten. A magyar—román*

kereskedelmi megállapodás, a sinaiai konferencia nyugtalan atmoszférája után, megnyugtató jelenségnek tekinthető. Célirányos lenne, Manoilescu példájára felolvasások és előadások útján közelebb hozni a két állam közvéleményét.

Titulescu ezután leadja névjegyét Korányi Frigyes bárónál és dr. Imrédy Bélánál, a Nemzeti Bank igazgatójánál, akikkel annak idején Hágában tárgyalt.

VAKMERŐ BETÖRÉS TÖRTÉNT Fetter Irén aradi énektanárnő lakásában

Mig az énektanárnő a délelőtti folyamán nem tartózkodott odahaza, ismeretlen tettesek álkuiccsal behatoltak központban levő lakásába — Főfeszítették a szekrényeket és fiókokat — 2400 lej készpénz és egy 25.000 lejt érő ezüst evőeszközkészlet a kár

ARAD, augusztus 12. Ma délelőtti vakmerően elkövetett betörésről érkezett feljelentés az aradi rendőrség bünyügyi osztályán. A feljelentést Fetter Irén, ismert aradi énektanárnő tette meg, aki a város szívében, a strada Cosbuc (Wesselényi-ucca) 4. számú házban lakik négyszobás lakásban, jelenleg Budapesten, a Lukács-fürdőben tartózkodó özvegy édesanyjával együtt.

Az énektanárnő előadása szerint ma reggel 9 óra tájban távozott el hazulról. Lakásának főajtaját gondosan bezárta, amikor azonban körülbelül egy óra múlva visszatért, az előszoba ajtaját nyitva találta.

Rémülten ment be a többi szobákba, ahol a szekrények, asztaliókok legtöbbje nyitva állt és a bennvolt holmik a földön heverték.

Kiszaladva a szobákból a konyhába, annak ajtaja is nyitva volt, de amíg az előszoba ajtaján látható volt az erőszak nyoma, a konyha ajtót belülről rendben nyitották föl vagyis a tettesek, akik legalább ketten voltak, a konyhán keresztül távoztak.

A feljelentés alapján a rendőrségről Faur komiszár és Lustrea detektív indították meg a nyomozást. Megállapítást nyert, hogy a tettesek a legszakavatottabban követték el a lakásba való behatolást. Az előszoba ajtaját különös ügyességgel nyitották föl, az ajtó alatti résen keresztül vékony acélrudat dugtak be, amelyet fölfelé emeltek és ezzel az ajtó balszárnyának reteszeit kimozdították helyükből. Ezzel egyidejűleg a kulcslyukban álkulccsal is próbálkoztak és munkájukat valószínűleg egészen rövid idő alatt siker is kísérte.

A tettesek a helyzettel teljesen ismerősek lehettek. Tudták nagyon jól, hogy az énektanárnő és édesanyja hol tartják értékeiket. Az előszobában álló szekrényben egy kis kazettában szokta elhelyezni Fetter Irén készpénzét.

a kazettára nyomban rábukkantak és a benne volt 2400 lejt elvitték.

Utána a szobák többi szekrényeiben és fiókjában kutattak és mindenütt feszítővassal dolgoztak. Az énektanárnő édesanyja szobájában levő szekrényből

kivették az ezüstevőeszköz készletet tartalmazó dobozt, amelyből kiemelték a garnitúra nehéz és értékesebb darabjait és csupán a késeket, valamint a cukortartót hagyták ott. Ez a készlet mintegy 25.000 lej értéket reprezentált.

Az egyik szekrény-fiókból is hiányzik valami, azonban Fetter Irén nem is tudja a hiányt megállapítani, mert a benne levő holmi édesanyja tulajdona. Az ebédelőben még két kredencszekrényél kísérleteztek a betörők, itt azonban nem sikerült a masszív fiókokat egykönnyen kifeszíteni.

A betörőket minden bizonnyal megzavar-

ták munkájukban és a megzavarójuk valószínűleg maga a hazatérő Fetter Irén volt. Erre vall az, hogy abban a szekrényben, ahonnan elvitték értékeket, állottak Fetter Irén ékszerai is.

Hozzá is nyultak, de már nem volt idejük nyugodtan kivenni és eltenni, úgy hogy kénytelenek voltak otthagyni.

A nyomozás adatai szerint, amikor Fetter Irén az előszoba ajtaján belépett, a tettesek még a lakásban tartózkodtak és csak akkor menekültek el a hátsó lejáraton, a konyhán keresztül.

Faur komiszár néhány kihallgatást eszközölt. A házban levő Uszora asztalosmester egyik tanulója elmondotta, hogy az első lépésön a kérdéses időben

két jólöltözött fiatalabb férfit látott fölmenni.

akik közül az egyik később a hátsó lejártnál, a konyha előtti folyosónál állott. Ez a férfi barnaruhát viselt, magas termetű volt, akire a tanuló föltétlenül ráismerne. Az uccában levő borbély egyik segédje is megfigyelte, amint két férfi egy nagyobb csomaggal sietve távozott el a Wesselényi-uccából.

A rendőrség már bizonyos támpontokból kiindulva kezdte el a nyomozás munkáját és remény is van, hogy a közeli napokban eredményt produkál.

A kormány hibás pénzügyi politikája miatt a francia pénzpiac monopoli- zálta Romániát — Maniu Gyula egyedül határozott minden kérdésben — Egy bucuresti-i lap diktatórikus viselkedéssel vádolja a miniszterelnököt

BUCURESTI, augusztus 12. A Cuvantul mai számában erős támadást intéz Maniu ellen, akit diktatóri hajlamokkal vádol. A lap megállapítja, hogy a miniszterelnök nyilatkozatot adott ki a diktatura ellen, amelyet butaságnak deklarált és kijelentette, hogy az errenonatkozó hírlapi kampányban egyes felelőtlen nemzeti-parasztpárti képviselők is résztvesznek. Nem jogos Maniu haragja — állapítja meg a Cuvantul — mert ha ebben az országban valaki megpróbált diktaturát csinálni, az éppen Maniu Gyula volt. Maniu

mindig egyedül határozott minden kérdésben

és teljesen ignorálta pártjának, vagy kormánya tagjainak álláspontját. Így egyedül határozta el Sarateanunak a régenstanácsba való választását, egyedül határozta meg a pártjának és kormányának állásfoglalását a restauráció ügyében, amelynél végül is frontot kellett változtatnia, több ízben betérjesztette a kormány lemondását, anélkül, hogy miniszter-társai véleményét kikérte volna, majd most egyedül Maniu idézte elő azt a politikai forrongást, amely az utóbbi napokban uralkodott. **Mi ez, ha nem diktatórikus viselkedés? — te-**

Ujra megélenkült a tevékenység az indiai sófronton

A rendőrök és a tengerből párolt sót szállító önkéntesek között ismét összeütközés történt

LONDON, augusztus 12. Az indiai sófronton ismét kiugultak a küzdelmek. Achmed Abbádban a hindu önkéntesek kocsikon szállították a sót a tengerpartról. Az országuton rendőrcsapattal találkoztak, amely le akarta foglalni a tiltott sószállítmányt.

Az önkéntesek és rendőrök között összeütközésre került a sor és többen megsebesültek.

A rendőrség öt önkéntest letartóztatott. A városban a csete-paté nyomán fantasztikus rémhírek keltek szárnyra. A kereskedők bezárták üzleteiket. A hadi tanács röpcédulákon szólította fel az önkénteseket kötelességük teljesítésére.

BOMBAY, augusztus 12. Az északnyugati határon a harcok folytatódtak. A repülőknél eddig sikerült a felkelő törzseket Peshavartól távol tartani és a városig csak egy 300 főnyi nomád csapat jutott el. A helyzet annyiban fenyegető, hogy a többi törzsek szintén felkeléssel fenyegetőznek. *Az angol segítőcsapatokat szállító vonatokat és páncélauszereket az afrikaiak heves tüz alá fogták. A vasárnapi súlyos vesztesége ellenére még számos afrikai rejtőzik Peshavar környékén és a veszély még nem múlt el.*

Suppurban folytatódtak az összeütközések a két hitfelekezeti tagjai között, a támadók rendszerint mohamedánok, az áldozatok pedig hinduk. A városba angol segélycsapatokat küldtek.

Négybe szabdalta feleségét, elvágta leánya nyakgerincét és utána föbelötte magát

Egy brooklini olasz munkás családi drámája.

NEWYORK, augusztus 12. A brooklini olasz negyedben egy olasz munkás rajtakapta a feleségét, amikor az mással csókolódzott. A munkás dühében baltát ragadott és az asszonyt négybe vágta, majd a baltát menekülő 18 éves leánya után hajította, akinek a repülő fejsze elvágta a nyakgerincét, úgy hogy szörnyethalt. Ezután a munkás revolvert vett elő és föbelötte magát.

szi fel a lap a kérdést. A Cuvantul végül kijelenti, hogy Maniu állásfoglalása a diktatura ellen csak alakoskodás.

Ugyancsak a Cuvantul közli azt a feltűnésteltető hírt, hogy az ország kompetens tényezői a napokban hivatalos jelentést kaptak arról, miszerint

egyes külföldi pénzügyi tranzakciók keresztülvitele lehetetlen

mindaddig, amíg az ország jelenlegi pénzügyi politikája alapos változást nem szenved. Az angol pénzpiac véleménye az, — mondja a lap — hogy az utóbbi pénzügyi szerződések Franciaországhoz kötötték az országot.

A francia pénzpiac valószínűleg monopoli- zálta Romániát.

Ugyanakkor azonban a francia pénzpiac nem tudja most teljesíteni Románia pénzügyi szükségleteit. A londoni pénzügyi körök szerint a kérdés rendezése csak úgy történhetik meg, ha a Banque de France és a Bank of England megállapodást létesít Romániára nézve. A Cuvantul megállapítja, hogy Titulescu felhívta Maniu figyelmét a kormány pénzügyi politikájának helytelenségére.

Titkos találkahelyet leplezett le a rendőrség

Az egyik kazamata tövében, ügyesen elkészített találkahelyen három titkos prostituáltat fogott el az erkölcsrendészeti ügyosztály detektívje

ARAD, augusztus 12. Az aradi államrendőrség erkölcsrendészeti ügyosztályának egyik detektívje: Putariu, már több ízben végzett eredményes leplezést, különböző titkos találkahelyek ügyében. Sok esetben fogott el titkos prostituáltakat is. Tegnap este újra jó fogást csinált.

Már régebben feltűnt neki, hogy három fiatal leány az éjszakai órákban férfiakkal a vároldalra tart. A kora esti órákban leshenáltak és csakhamar meg is jelentek a leányok. Egyikük közülök civil emberrel volt, a másik kettő katonával. Putariu ügyesen követte és megleste őket:

a leányok a férfiakkal egészen bementek a vársáncok közé, ahol egy kazamata tövében elütköztek.

Kisvártatva Putariu utána ment és

a kazamata tövében, bokrokkal védve, rendkívül ügyesen elkészített találkahelyet lelt,

ahol a földet szalmával hintették be.

A detektív az egyik nőt a civil férfivel éppen in flagranti érte.

A megrémült leányokat a detektív igazolásra szólította föl. Megállapítást nyert, hogy egyiknek sincs tényleges foglalkozása, közöttük az egyik, Ciolac Klára, Mossóczy-telepi leány, akit tetten értek,

fertőző betegségben szenved

és az orvosi vizsgálat alapján kórházba utalták. A másik kettő: Ilie Magdaléna butestii (Biharmegye) és Bocium Anna aradi nő ellen, titkos prostitúció miatt megindult az eljárás.

A pécskai szépségversenyre

Az »Aradi Közlöny« strand-zépségversenyének díjai nagy szenzációt keltettek a közönségnél

csak csütörtök este 7 óráig fogadunk el szavazatokat

ARAD, augusztus 12. Ma egész nap nagy tömegek álltak a Szabó Albert üvegkereskedő cég pazar izléssel berendezett kirakata előtt, a melyben az Aradi Közlöny strandszépségversenye díjainak egyrésze közszemlére volt téve. A korzó közönsége gyönyörködve nézegette a szebbnél-szebb értékes Rosenthal-féle porcelán és antwerpeni üvegszervizeket, a Bloch H.-cégnél kiállított, valóban elsőrendű gyártmányu „Lumiere” fényképezőgépet, a Vértess V. mérnök új rádióüzletében levő két pompás rádiókészüléket. Ezek a nyereménytárgyak egészen a szépségverseny befejeztéig a kirakatokban maradnak, hogy mindenki megtekinthesse azokat. A tegnapi számunkban felsorolt díjak közül nyomdahiba miatt kimaradt Szabó Sándor dr. ajándéka, amelyet a legtöbb szavazatot elért hölgyek valamelyike kap.

A pécskai strandszépségversenyünk eredményét — mint azt már közöltük — pénteken délután hirdetjük ki Pécskán, ünnepélyes keretek között. Az eredményeket vasárnapi lapszámunkban fogjuk közölni. Ha pénteken nem lesz kedvező az időjárás, úgy a strandünnepélyt és az eredmény kihirdetését vasárnapra halasztjuk el. Amennyiben az időjárás alkalmas lesz, úgy

a pécskai strandszépségversenyre szóló szavazást csütörtökön este 7 órakor lezárjuk. Ha a rossz idő miatt vasárnapra marad a strandünnepély, úgy szombaton este 7 óráig fogadunk el szavazatokat a pécskai versenyre.

A pécskai jelöltek tekintet nélkül a szavazatok számára, valamennyien a zsüri elé kerülnek, amely közülük fogja kiválasztani a strandkirálynőt és az egyik udvarhölgyet. A másik udvarhölgy az lesz, aki a legtöbb szavazatot kapja a pécskai jelöltek közül.

Az aradi strandversenyen heves a küzdelem. A jelöltekre tömegesen érkeznek szavazatok és érdekes változások észlelhetők a listán. A mai naptól kezdve helyszüke miatt csak a 4000 szavazaton felüli számokat közöljük. A többiek neve mellől elhagyjuk a szavazatok mennyiségét jelző számokat, természetes azonban, hogy továbbra is élénk figyelemmel kísérjük a beérkező szavazatokat és akik túlhaladták a 4000-es számot, automatice a lista élén szereplő névsorba kerülnek. A verseny állása ma a következő:

Vigh Ibolyka	24648	Vas Boriska	6552
Aszlán Baba	23544	Molnár Nori	6221
Székely Klári	19136	Bartók Irénke	6150
Reichel Lulu	16721	Weiszner Gyuláné	6073
Vajda Manol	13522	Brunner Káci	6014
Kornis Margit	12107	Joanovics Györgyi	5637
Birkenhouer Sacy	10554	Képes Márta	5262
Barbura Iris	8954	Kabdebó Imi	5215
Jahl Marosi	8785	Heller Olga	4822
Brenner Sárika	8375	Kárpáthy Irén	4705
Tamasdan Octavia	8175	Hajnal Babi	4638
Halmos Bözsi	7978	Suciu Jánosné	4626
Sepsy Sándorné	7956	Scharstein Manoi	4493
Vikol Magduska	7887	Mikó Anni	4418
Roth Klári	7762	Farkas Mariska	4324
Marián Aranka	7254	Kónya Manoi	4226
Szigeti Baba	7253	Book Hermanné	4018
Dlőszeghi Józsefné	7205	Weiszberger Márta	4016
Altmann Boriska	7060		

Az állomás közelében nagyarányu üzletházat épített Aradváros

ARAD, augusztus 12. Aradváros vezetősége olyan tervet készült megvalósítani, amely erősen emelni fogja a vasuti állomás környékén az üzleti életet. A városnak az állomás közelében nagyobb telke van és városi körökben most azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy

nagyarányu üzletházat létesítenek ezen a telken.

Az erre vonatkozó tervek már készen állnak, sőt meg is indultak a tárgyalások egyes kereskedőkkel és iparosokkal, akik bérbe akarnak venni egy-egy ilyen üzlethelyiséget, úgy, hogy hamarosan számítani lehet az érdekes terv megvalósulására.

másolások, sokszorosítások, román, magyar, német, francia, olasz, angol, török, orosz, örmény nyelvekre fordítás, postai és telegrafikus közlések

4000-en aluli szavazatot kaptak:

Rosenzweig Klári, Braun Hildegard, Silberer Saci, Bossányi Edith, Lőcs Maca, Belgram Kató, Vulcu Mici, Szabó Olga, Nyári Anikó, Stoian Marika, Gartner Olga, Sándor Manoi, Diamant Olga, Vértess Cella, Czégka Baba, Noszkay Manyika, Zászló Biri, Berár Ilonka, Valatin Lili, Hartmann Rózsika, Nádassy Erzsébet, Szömörkényi Magda, Tudor Zseni, Müller Mária, Atzél Ferencné, Kelemen Irma, Meiszner Nelly, Kotulics Mária, Fibert Nusi, Incze Mihályné, Berger Pólka, Hoffmann Baba, Bogdan Nelly, Comsa Baba, Weirfeld Mariska, Mados Juliska, Szaniszló Böske, Grosz Klára, Kabdebó Lonci, Anerkan Lucy, Oravetz Ili, Friedmann Ili, Georgescu Inne, Körössy Nusi, Simon Pirike, Várnai Ilus, Fischer Manoi, Gérecz Zita, Paulini Róbertné, Buda Ilonka, Gráf Gizi, Weisz Dódi, Scharfstein Emma, Gyulán Florika, Duffner Rózsika, Kalmár Rózsika, Institoris Boriska, Angyal Lili, Löwy M. (Medias), Nachtnébel Mária, Rudnay Károlyné, Stancovici Speranta, Bakk Imréné, Scharstein Ella, Surhoff Gréti, Götz Imréné, Fried Sámuelné, Schwartz Évike, Szücs Duci, Hanecker Erzsike, Gaál Dudi, Simon Böske, Ulmann Erika, Suciu Anita, Obetkó Mihályné, Sturm Rózsika, Winkler Trude, Schwartz Ida, Sturza Bözsike, Paguba Iris, Egri Irénke, Haász Erzsike, Mentschel Nusi, Gentovics Ilus, Sárga Magda, Lászka Magda, Kiss Rózsika.

PÉCSKA:

Mang Módi	5773	Szöke Rózsika	1237
Kuliner Irén	5736	H. Jurik Rózsika	1228
Heim Klára	4632	Bors Duci	536
Uglosity Olga	4078	Moholea Zsófia	487
Eilas Lili	4025	Brogia Geni	460
Kovács Ica	2582	H. Papp Gabi	287
Molnár Jolánka	2272	Rób Szilárdka	135
Reiner Anni	1415	Krohn Baba	120

Rejtélyes léggömb robbant föl Brassó felett

Két személyült benne és mindketten életüket veszítették.

BRASSÓ, augusztus 12. Tegnap estefelé Brassó fölött egy légi ballon jelent meg. A brassói repülőtér személyzete egy harci repülőgépen a ballon felkutatására indult, amely hirtelen felrobbant. A lángok vérvörösre festették be az eget. A ballon roncsai a háromszéki erdők fölött zuhantak le.

Katonai járőröket küldtek ki a ballon roncsainak felkutatására, de eddig még eredménytelenül. A repülőgépen ülő megfigyelő szerint

kettő voltak a ballalonon és mindketten életüket veszítették.

Nem is sejtik, hogy a titokzatos léggömb honnan került Brassó fölé és hogy milyen eredetű.

Fellendül az állomáskörnyéki városrész — A város nagyszabásu tervel

A tervek szerint az üzletházban kizárólag üzlethelyiségek lesznek. Egy-egy üzlet hat méter hosszú és négy és fél méter széles lesz, külön raktárral és pincével felszerelve. Az építkezési költségek — leegyszerűsített építkezéssel lévén szó — a minimálisak lesznek. Már eddig is sok érdeklődő jelentkezett a városházán, ami érthető is, miután a ligeti betonhid felépítésével, a vasut környéke felé lényegesen nagyobb forgalom fog irányulni és ezen városrész erős fellendülése várható. A város vezetősége eddig hat jelentkezővel folytat tárgyalásokat, közöttük egy gyógyszerésszel, egy sörcsarnok-tulajdonossal, egy trafikossal, egy élelmiszerkereskedővel és egy borbélyal. Városi körökben nagy érdeklődéssel várják a tervek megvalósítását, amelyre valószínűleg csak Luta i Cornel dr. polgármester hazatérése után kerül sor.

MÁRVALÓ ÉS FÜRDŐZŐ ELŐFIZETŐINKNEK,

valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak naponkénti pontos eladásáról gondoskodik

Mindennemü fordítások

„VOINTA POPORULUI” kiadóhivatalában, Arad, Str. Eminescu (volt Boak E.-u.) 20-22. — Telefon 7-22 sz.

Nagyváradon megvizsgálták a házak pincéit, hogy gáztámadás esetén alkalmasak-e az elrejtőzésre

Feltűnést keltő preventív intézkedések országszerte esetleges gáztámadások ellen — Aradon eddig még nem történtek pincevizsgálatok

NAGYVÁRAD, augusztus 12. Nagy feltűnést keltett a városban, hogy a napokban egy bizottság járta végig a házakat és minden magyarázat nélkül

tűzetes vizsgálat alá vették a lakások pincéit.

Amint utóbb kiderült, ezek a pincelátogatások hivatalos statisztikai adatok összeírása céljából történtek és nem egyéb, mint

preventív intézkedés egy jövőbeni háborúban elkövetkező gáztámadás ellen.

Hivatalos helyen kijelentették, hogy felsőbb rendeltetése eszközlik a pincék látogatását, de ez a rendelet az összes erdélyi városokra is vonatkozik, ahol hetek óta folynak a rendszeres vizsgálatok.

A bizottság tagjai elsősorban a pincék ablakait vizsgálták meg tüzetesen és, amint kijelentették, ez az ellenállás szempontjából történik, mert a zárt ablakok esetleg védelmet nyújthatnak a pincék menekültjeinek.

Vannak azonban gázok, amelyek ellen az ablakok sem jelentenek védelmet. A védekezést illetően a szakvélemény igen peszimista és légi gáztámadás esetén, biztosra veszik, hogy Nagyváradon, de még másutt is, fél óra alatt az összes élőlények elpusztulnak.

Hogy a légi gáztámadás ellen védekezni csaknem teljesen lehetetlen, azt megmutatták az elmúlt években a London, Páris, Milánó és Prága felett tartott légitámadás-gyakorlatok, amelyek teljesen negatív eredménnyel zárultak.

Az esetleges gáztámadás idején százezer gázmaszkra lenne szüksége Nagyvárad lakosságának.

Ebben a mennyiségben természetesen a csecsemők és gyermekek is szerepelnek, akiket kisebb gázmaszkokkal kell ellátni.

Egyébként az ország népességének felszerelése gázmaszkkal milliárdokba kerülne és akkor sem lenne eredményes, mert minden gáz ellen másféle gázmaszk kell és minden nap találnak ki újabb gázokat, amelyek az eddigi maszkokon áthatolnak.

Gyakorlatilag tehát a lakosságnak tömegeit nem lehet egy gáztámadás ellen megvédeni.

Aradon tudomásunk szerint még nem történt hasonló pincevizsgálat,

de nem kétséges, hogy a többi városokban megkezdett vizsgálat során, Arad pincéi is vizsgálat alá kerülnek.

A Marosgalonyai Erdőipar adóeltitkolási ügye összeomlik

Minimális összegek azok, amelyek nem estek adó alá — Taranu vezérinspektor elkészítette a vizsgálat jegyzőkönyvét

A letartóztatásban levő tisztviselők ügyében szombaton dönt a temesvári tábla

ARAD, augusztus 12. Taranu vezérinspektor ma készítette el a Marosgalonyai Erdőipar könyvvizsgálatával kapcsolatos jelentését. A mint a jelentésből kitűnik, azok a jövedelmek, amiket a pénzügyi hatóság megállapításai szerint a vállalat elvont az adózás alól, olyan minimálisak, hogy súlyosabb visszaélésről beszélni sem lehet annál inkább, mert

a pénzügyigazgatóság mindenkor becsles útján adóztatta meg a vállalatot.

Taranu vezérinspektor egyebekben megállapította, hogy a Marosgalonyai Erdőiparra nem lehet nyomban kiróni a bírságot, mert a vállalat a marosvásárhelyi pénzügyigazgatósághoz tartozik és így az előző adózásokra vonatkozó okmányokat szerzi be Marosvásárhelyről az aradi pénzügyigazgatóságtól.

Amint a jelentés részletezéséből kitűnik, tőkekamatadó alól 8 millió 775.935 lej tőke nem került adózás alá. Erdők adás és vételéből 1 millió 750 ezer lej, amelyből azonban a mint megállapítást nyert, egy millió már adózás alá esett, egyéb jövedelmekből 17 millió 158 ezer lej nem került adózás alá.

Taranu vezérfelügyelő jelentése végén ismerteti a könyvelés technikáját és megállapít-

ja, hogy Böhm Lajos könyvelő belégek szerint könyvelt és a mérleget is Vadász Ernő igazgató által szignált előírásból készítette el. A Marosgalonyai Erdőipar ügye ezzel a jelentéssel befejezést is nyert és valószínűnek látszik, hogy az előző megadóztatás alapján legfeljebb olyan jelentéktelen összegű bírságról lehet szó, amely számba nem jöhet.

A letartóztatásban levő tisztviselők ügye szombaton kerül a temesvári vádtanács elé és a jogászörök véleménye szerint az ítéletábla a közben befutott precíz szakvélemények alapján úgy a Lomás tisztviselőit, mint Rebreanu kincstári ellenőrt szabadlábra helyezi.

Marconi összes elektromos készülékei elpusztultak

Tűz ütött ki a feltaláló Electra yachtján.

NÁPOLY, augusztus 12. Marconi Electra nevű yachtján Civita Vecchia kikötőjében tűz ütött ki, amely valamennyi elektromos készülékét elpusztította. A tűz Marconit mélyen lesújtotta, mert több hónapi munkásságának eredményét pusztította el.

Az aradi uriasszonyok legkedvencebb divatszalonja fizetésképtelen lett Budapesten

Neumann Berta kényszeregyezséget kért maga ellen — A divatszalonnak másfél évvel ezelőtt társa volt Biedermanné-Máthé Irén ismert aradi uriasszony

ARAD, augusztus 12. Budapestről érkező jelentés közli, hogy a magyar főváros egyik legelőkelőbb belvárosi női divatszalonja, a Dorottya-ucai Neumann Berta cég beszüntette fizetéseit és kényszeregyezséget kért maga ellen. A cég tartozásai 353.500 pengőt, követelése 171.900 pengőt tesznek ki. Az adósok jegyzékén Budapest legelőkelőbb társaságának tagjai szerepelnek. A belváros legjobb helyén áll a Neumann Berta-cég, amely 16 szobát foglal el. Neumann Berta, a tulajdonosnő jelenleg Párisban tartózkodik, ahol nagyobbarányú bevásárlásokat eszközöl az őszi szezonra.

Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott egy, a céghez igen közelálló személlyel, aki elmondotta, hogy a cég 23 éve áll fenn és általános népszerűségnek örvend az egész országban. Néhány évvel ezelőtt Neumann Berta egy közeli rokona kényszeregyezésbe került és a cégtulajdonosnő kezességét vállalt érte. Hatalmas összegeket kellett kifizetnie a jóállásból kifolyólag és ez döntötte fel a cég pénzügyi egyensúlyát. Ehhez még a súlyos gazdasági viszonyok is hozzájárultak, amikor az anyagok magas ára miatt alig mutatkozik nyereség. Neumann Berta bevásárlásai mellett a párisi hitelezőkkel is tárgyalás-

kat folytat és valószínű, hogy békés megegyezés jön létre. A cég egyébként továbbra is folytatja működését, a próbaszalóban a csinos mamequinek ezente is bemutatják a legújabb párisi kreációkat az előkelő vevőköröknek. A munka serényen folyik tovább és még az sem fogja megzavarni a rendes menetet, ha valamelyik hátsó szobában helyet foglal majd a — vagyonfelügyelő.

A Neumann Berta-cég anyagi válságának híre nagy érdeklődést keltett Aradon is, miután az aradi uriasszonyok közül igen sokan csatlakoztak a ruháikat ennél a szalonnál. Ezenkívül más aradi kapcsolata is vannak a Neumann Berta-cégnek. Néhány évvel ezelőtt egy aradi uriasszony, Biedermanné-Máthé Irén társa volt Neumann Bertának. Biedermanné-Máthé Irén akkor lépett a cégbe, mikor a divatszalon sport-osztályt állított fel és ennek élére került az aradi uriasszony. A társasviszony azonban csak egy évig tartott és körülbelül másfél évvel ezelőtt különváltak a társak és Neumann Berta egyedül maradt a cég élén.

Vargha Elemért semmi pénzért nem helyezik szabadlábra

A pesti tábla elutasította a székesfehérvári városi panamista tanácsos kaució szabadlábra helyezési kérését

SZÉKESFEHÉRVÁR, augusztus hó 12. Vargha Elemér, a székesfehérvári városi panamák ügyében letartóztatott műszaki tanácsos, tudvalevőleg 30.000 pengő ellenében szabadlábrahelyezését kérte a székesfehérvári törvényszéktől, amely azonban a kérést elutasította.

Felbevezés folytán a pesti táblai tanács foglalkozott a kaució ellenében történő szabadlábrahelyezési kérelmével, amely azonban

itt sem talált elintézésre.

Az elutasító indokolás szerint, Vargha fogvatartása igen ajánlatos, mert szökésétől erősen lehet tartani.

Különbösen nemcsak 30.000 pengőért, de ennél nagyobb összegért sem helyezik szabadlábra.

Trockij inkognitóban átutazott Pozsonyban

Franzensbadba ment, ahol Csicserinrel és Lunacsarszkyval találkozik.

POZSONY, augusztus 12. A pozsonyi „A Nap” szenzációként közli, hogy Trockij, a száműzött szovjetvezér átutazott Pozsonyon. Trockij Franzensbadba ment, ahol találkozik Csicserinrel és Lunacsarszkyval. A lap szerint a cseh hatóságok tudtak Trockij utazásáról, aki álnéven szerepel Csehszlovákiában. Franzensbadban a három szovjetvezér állítólag arról konferenciázik, hogy Trockij hogyan térhetne vissza Oroszországba.

Az aradi mozik mai műsora

CENTRAL: Szenzációs vigjátékláger. GYERÜNK A POKOLBA! A dédelgetett Colleen Moore és a kitűnő Antonio Morenoval a főszerepekben. Műsoron kívül a Newyorki szimfonikus zenekar, amely csak nemrég járta be Európát a világhírű Toscanini vezénylete alatt a Taunhüuser nyitányát játssza el. Előadások 7 és egynegyed 10 órakor. Kezdekör az ajtók bezáratnak.

SELECT: 7 órakor.

MODERN (Marosparti nyári mozgó) fél 10 órakor. ICH KÜSSE IHRE HAND MADAME. Vigjáték. Marlene Dietrich, Harry Liedtke és Huszár Puffy Károly a főszerepekben.

ELITE: 7 és egynegyed 10 órakor. Utoljára. A VÖRÖS KÖR. Edgár Wallace híres regénye nyomán készült bűnügyi dráma. Lya Mara-val a főszerepben.

GREDISTE: 7 és 9 órakor. Utoljára. ÉGŐ HATÁR. Izgalmas dráma. Főszerepekben: Olga Tebechowa és H. AD, v. Schlettow.

H I R E K

A pápa autója

MILANO, augusztus 12. Egy olasz autógyár igazgatósága s munkásai XI. Pius pápának pompás autót ajándékoztak. A hathengeres alvázra épült karosszéria a XVII. század legtisztább venlencei stílusban készült és a két pápai színben, bársonyvörös és aranyban van tartva. Az ablakokon a pápai címer látható. A kocsi belseje a legnagyobb pompával és kényelemmel van berendezve, arany és bársonyvörös brokáttal bevonva.

A hátsó két ülés, amelyen a pápa és egy utalkodó foglalhat helyet, könnyen kicserélhető egy karosszékre. A karosszék szintén arany és bársonyvörös színű, fából faragott, bársonnyal bevont. Egy különös készülék folytán a két ülés megfordítható, úgyhogy a pápai üléssel szemben áll, tehát a pápai udvar ceremóniáinak megfelelően állítható be. A tető közepére arannyal és ezüstsíttel hímézték a Szent Leiket szimbolizáló kőtárat karu galambot. Intarziás fal által elfedve, iróasztal húzható ki, amelyen aranyból, ezüsthől, elefántcsontból és valódi kristályból kiáragott írőeszközök vannak.

A pápai székekkel szemben kis miniatűr-könyvtár van, amely imakönyveket tartalmaz és egy arany ingaórát. A kocsi belső világítását két villanygyertya szolgáltatja, amelyek a pápai széktől oldalt két aranyozott fülkében vannak elhelyezve. Ugyane széktől jobbra egy tábla van, gombbal, amelyekkel Őszentsége parancsait világított írásban lehet a sofförnek továbbadni.

A kocsi fűtése és szellőztetése a legtökéletesebb villanygépekkel történik. Mielőtt az autót Rómába vitték volna, bemutatták a milánói püspökségen Schuster kardinálisnak, aki a gyár igazgatóságát és a munkásokat fogadta. Itt különösen azt a megható tényt kell felemlítenünk, hogy — miután a pápa milánói születési és ott nagy szeretetnek örvend — a kocsi dolgozó munkások munkájukért semmi bért el nem fogadtak.

— Nem várható politikai meglepetés, a miniszterek szabadságra mentek. Bucurestiből jelentik: A miniszterek megkezdik nyári szabadságukat és ez arra vall, hogy a közel jövőben politikai meglepetések nem várhatók. Popovici Mihály holnap utazik Karlsbadba, ahol szeptember végéig marad, s azután visszajön a jövő évi költségvetés elkészítése végett. Valamennyi miniszter azonban október elejére visszatér, mert most már bizonyos, hogy október ötödikén lesz a koronázás. Mamiu miniszterelnök a nyarat Szovátán tölti.

— Titkos diáknymoda után kutattak Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Az ilfovi ügyészség tegnap névtelen feljelentést kapott, amely közölte, hogy a 13 Septembrie-uccában lévő diákotthonból éjszakánként gépek zakatolása hallatszik. A névtelen feljelentő ama gyanújának adott kifejezést hogy titkos nyomda dolgozik a diákotthonban, ahol röpiratok készülnek. A feljelentés alapján az ügyészség ma kiszállt és házkutatást tartott az otthonban, azonban semmitsem találtak. Az ügyészség valószínűnek tartja, hogy a feljelentés közönséges misztifikáció.

Ma és mindennap zónareggeli frissen csapolt sörrrel a Dacia kávéházban

— Két hónap alatt elkészül a Holtmaros mi betonhidja. A város ma a bucaresti-i központi árlejtési bizottsághoz küldötte fel a ligeti hid felépítésére megtartott árlejtés eredményét. Amint a jóváhagyás megérkezik, ami valószínűleg hamarosan megtörténik, nyomban kezdetét veszi az építkezés. Miután a hid hétméteres oszlopalapjait már lerakták, két hónap leforgása alatt elkészülnek a munkálatokkal, amelyeknek befejezésével lényegesen nagyobb lesz a vasút környékének üzleti forgalma.

— Javult a helyzet a Lille textilsztráik ügyében. Lilleből jelentik: A sztrájkterületen ma számos munkás jelentkezett a munka felvételére. Több üzemi vezetősége ígéretet tett arra, hogy a kérdést rendezni fogja. A hangulat részben megnyugodott.

Felnőttek is megkapják Elzászban a gyermekparalízist

A nagy helyőrségi városokban a katonák között tömegesen lép fel a bénulás

PÁRIS, augusztus 12. Elzászban és Mosel megyében még mindig tart a gyermekbénulási járvány s

a betegséget legújabbán már felnőttek is megkapják.

A nagy helyőrségi városokban tömegesen betegeknek meg gyermekparalízisben a katonák. A legfelsőbb hadvezetőség ilyen körülmények között utasítást adott, hogy

a járványsújtotta területen állomásozó

— Hatvan tagú küldöttség a kerülési jegyző ellen. Ma délelőtt hatvan tagú küldöttség jelent meg az aradi megyeházán, ahol Angelina József helyettes prefektusnál panaszt emeltek a Cherekus (Kerülős) községben működő jegyző ellen, akit hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádoltak. A helyettes prefektus megígérte, hogy vizsgálatot indít az ügyben.

Megindult a vizsgálat...

Máramarosszigeten ismeretlen tettesek felgyújtották a zsidó templomot és a felhőborító eseményről beszámoló tudósítások leírják, hogy a zsidók fejvesztve, ijogva, ruháikat megtépvén sirtak a pusztító tűz körül. A vizsgálat — mondja a tudósítás — annak rendje és módja szerint meg fog indulni. A közelmúltból ismerjük az ilyenfajta vizsgálatok rendjét és módját. Eddig ugyanis a nyomozás mindig kiderítette, hogy a zsidók provokációja okozta a „kilengést”, sőt Cuza tanár úr tényképet is produkált, a melyen a csendőrök fogságában lévő hat zsidó fiatalember vastag farkosbotot tart a kezében. Ha valahol antiszemita atrocitás történt, a kiküldött bizottságok szerint mindig a zsidók okozták azt. Ahogy mi az eljövendő vizsgálatokat ismerjük, ez a mostani is azt fogja megállapítani, hogy a máramarosszigeti templomot is — a zsidók gyújtották fel. Reklámból.

IZZADÁS ELLEN
mentholos
DIANA
sós borszesz

— Házasság. Brasch Elemér és Holmárm Katalin Budapesten házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Utanak indították Ifj. Konkoly-Thege Gyula holttestét Budapestre. Budapestről jelentik: Ifj. Konkoly-Thege Gyulát, aki fiatal hitvesét, Dorothy Arenst a halálba követte, utnak indították Budapestre Norvégiából, ahová a jövő héten érkezik meg. Az idősebb Konkoly-Thege Gyula telefonált budapesti rokonainak Abbáziából, hogy nem tudott feleségével elindulni, mert a felesége a nagy csapás hatása alatt ágyának dőlt.

A tecuci-i prefektus is tagja volt a vasgárdának

Házkutatás a bucaresti-i diákotthonban. „Nézetek szívetekkel és szemetekkel Vaca-resti felé”

BUCURESTI, augusztus 12. Ma éjjel házkutatást tartottak a diákotthonokban, hol több, mint ezer röpiratot foglaltak le, amelyeket az este Focsaniból csempészték a fővárosba. A röpiratokból néhányat a diákotthonok falára ragasztottak. Ezekkel a szavakkal kezdődnek: „Nézetek szívetekkel és szemetekkel Vaca-resti felé...”

A tecuci prefektus ellen eljárás indult, mert egy ottani diák azt táviratozta egy bucaresti vasgárdistának, hogy a tecuci prefektus utján fog üzenni.

kiderült, hogy a prefektus is tagja a vasgárdának.

csapattestek ne vegyenek részt a hadgyakorlatokon.

Elsősorban a strassburgi és a hagenai csapattesteket tartják vissza: egy teljes gyaloghadosztályt, egy lovasdandárt, egy automobilos gépfegyverosztágot és egy repülőezredet. Ha a járvány szeptember elsejéig Nancy és Abbeville környékére is áttérjedne, — itt tervezték a hadgyakorlatok központi hadműveleteit — akkor a manőver esetleg az ideán ősszel teljesen elmarad.

Nagyarányu légi hadgyakorlatok Angliában

A támadó repülőgépek észrevétel nélkül tudnak a főváros fölé jutni

LONDON, augusztus 12. Ma este megkezdődött az angliai légi hadgyakorlat, amelyen háromszáz repülőgép vett részt. Liverpooltól Londonig húzott vonallal a képzeletben kék és vörös ország részre osztották a hadgyakorlat területét és ma este megindult a légi támadás a főváros ellen.

A repülőgépek 10.000 lábnyi magasságban a felhők felett közeledtek a fővároshoz, amelyet

elértek anélkül, hogy a védők észrevették volna őket és az elhárító repülők visszaverhették volna a támadást.

A harcot az éjjel még tovább folytatják.

— Egy álhírlapíró széthamarkodása. Bucurestiből jelentik: A Cuvantul híradása szerint egy állítólagos újságíró sorra járja az ország községeit és II. Károly király nemrég kiadott próklamációját árusítja. A lap szerint az árusító belügyminiszteri rendelettel operál és ennek birtokában 95 lejért darabonként árusítja a próklamációkat.

— Sinaiban rovarokat találtak a kenyérben. Bucurestiből jelentik: A sinaiai nyaralók körében élnék feltűnést keltett az a feljelentés, amelyet Niculescu, a királyi utadalom kertészeti felügyelője tett a sinaiai szigurancán. A feljelentés szerint két kenyérben bogarakat találtak. A kenyéret a Sinaiban dolgozó pékek készítették. Miután hasonló eset elegendő ahhoz, hogy az ország legszebb és legelőkelőbb klimatikus gyógyfürdőjének hírnevét a külföldi látogatók előtt lerontsa, a szigurancia vizsgálatot indított az ügyben.

— Megölte az alkoholt. Demény István Amerikát járt rovinei gazdálkodó vasárnap több barátjával a vendéglőben szórakozott. Este nagyobb mennyiségű alkohol elfogyasztása után hazatért. A gazdálkodó hirtelen rosszul lett és hétfőre virradó éjjel meg is halt. Az ügyészség rendelkezésére Demény István holttestét felboncolták. A boncoláson megállapítást nyert, hogy a gazdálkodó szívét teljesen összeroncsolta az alkohol és ez okozta hirtelen halálát.

— Borotvával elvágta a nyakát egy rovinei asztalossegéd. Elszánt módon vetett véget életének Hajas István rovinei asztalossegéd. Az iparos az elmúlt évben bevonult katonának. Néhány nappal ezelőtt megszökött ezredétől és szülei lakására menekült. Hétfőn reggel csendőrök kopogtak Hajasék lakásán, akik a katonaszökevényt vissza akarták szállítani ezredéhez. Hajas István bezárkózott szobájába és mielőtt a csendőrök kezére kerülhetett volna, borotvával elvágta a nyakát, mire a csendőrök a bezárt ajtót felfeszítették, s szerencsétlen fiatalember már halott volt.

— Sztrájkolnak a midinettek Párisban. Párisból jelentik: Egyik legnagyobb párisi divatáruccgnél 600 midinett sztrájkbelépett, mert a törvényesen előírt béremelést nem adták meg nekik.

— A magyar óceánrepülő elhalasztották utjukat, de Szent István napra Budapesten akarnak lenni. Newyorkból jelentik: Magyar és Endresz, a „Justice for Hungary” magyar pilótái ma akarták startolni, de a rossz időjárás miatt kénytelenek voltak indulásukat elhalasztani. A start 2—3 napon belül megtörténik, mert Szent Istvánra feltétlenül Budapesten akarnak lenni az óceánrepülő.

Ma tárgyalta a bíróság Zelea Codreanu izgatási ügyét és az ügyész 2—5 évig terjedő börtönbüntetés kiszabását kérte a diákvezér részére

BUCURESTI, augusztus 12. Nagy izgalom és érdeklődés előzte meg az izgatással vádolt Zelea Codreanu diákvezér ügyének mára kitűzött tárgyalását. A tárgyalást déli fél ketőre tűzték ki és már jóval előbb az érdeklődők százai lepték meg az ilfovi törvényszék hatalmas épületét. Valóságos ostrom indult meg a tárgyalóterem ellen, azonban az örök az elnöktől kapott szigorú parancs értelmében csupán a belépőjegyvel ellátott egyéneket engedték be. Miután csak korlátozott számban adtak ki belépőket, a tárgyalás gyér közönség előtt, de annál izgalmasabb atmoszférában kezdődött meg.

Az elnöki székben Nicolescu bíró ült, szavazóbírák Duca és Sion voltak, a vádat Pancescu képviselte. A védői asztalnál hat ügyvéd helyezkedett el, közöttük Gura Mihály, az Univerzális munkatársa, egyedül bucuresti-i ügyvéd, a többiek vidékiek. Bevezették a terembe Zelea Codreanút, aki parasztruhában volt és büszke kérkedéssel nézett körül a teremben. Az általános kérdésekre bement, hogy görög keleti, ügyvéd, iasi-i lakos.

A vádirat felolvasásához fogtak, amely különböző röpiratos kiadvány szerkesztésével és terjesztésével vádolja Codreanút, továbbá azzal, hogy bizonyos egyéne-

ket halállal fenyegetett meg, gyilkosságra és gyújtogatásra uszított. Beza tettét fel-dicsérte és hazafias cselekedetnek minősítette.

Az elnök megkérdezte Codreanút, hogy vállalja-e ezeket a bűncselekményeket. Codreanu

beismerte, hogy a röpiratokat ő szerkesztette és rendeletet adott azok terjesztésére.

A bizonyító eljárás kimerítése után az ügyész tartotta meg vádbeszédét.

Olyan bűncselekmények miatt kér ítéletet, amelyeket a törvény 2—5 évi börtönnel és 100.000 lejig terjedő pénzbírsággal büntet.

Gura ügyvéd szerint a vád semmit sem bizonyított. Codreanu nem dicsérte fel Bezának gyilkossági kísérletét, hanem tettét nemzeti motivumokból magyarázta, mert Beza a macedonai nemzeti érdekeket védte meg. Ionescu védő is beszélt és kifogásolja, hogy az ügyben nem esküdtszék ítélkezik. A többi védő is fel akart szólalni, de

az elnök nem engedte meg, hogy a perbeszédeket szaporítsák.

Ezután a törvényszék az ítélet kihirdetésére holnap délután 4 órára tűzött ki határidőt.

Felgyújtották a máramarosszigeti zsidó templomot

A hívők tömege jajveszékelve nézte a híres templom pusztulását

MÁRAMAROSSZIGET, augusztus 12. Alig csillapodtak le a kedélyek a borsai gyújtogatás által okozott izgalomból, máris újabb antiszemita akció vetett csóvát Máramaros nyugalmára. Amint egy szűkszavú távirat jelenti, hétfőn éjjel fél 12 órakor tüzi láрма verte fel a máramarosi uccák csendjét. Percek alatt több ezer ember gyűlt össze a tűz színhelyén és rövidesen

kiderült, hogy Máramarossziget egyik legnagyobb zsidótemploma, a vizsnici hasszidok imaháza áll lángokban.

Az imaházat a vizsnici rabbi alapította, aki a haboru után több évig Máramarosszigeten tartózkodott.

A sötét éjszakában hatalmas lángokkal égett a templom, amely körül kétségbeesett hívők egész tömege őrijongva jajveszékelte.

Akadnak bátor emerek, akik berohantak a lángenger közepébe és az égő templomból ki akarták menteni a tóratekerceket. Az elsőt mentők azonban rémülten konstatálták, hogy a frigszekevény előtti térségen a tóratekercek kibontva hevernek a földön és halombarakva, lobogó lánggal égnak.

A templom berendezése és butorai lángban állottak.

Már az első percekben nyilvánvaló volt, hogy gyújtogatás történt és valaki egy petróleummal leöntötte, majd felgyújtotta azt.

Néhány perc múlva megjelent a tűz színhelyén a hatóság is. A rendőrség részéről Murgau kapitány jött ki elsőnek, azonban olyan ártás volt, hogy két rendőrnek kellett őt elvinnie a színhelyről.

Röviddel ezután megérkezett dr. Jaga Gábor vármegyei prefektus, aki átvette a menedéki munkálatok vezetését. A kivonult tűzoltóság hozzájárult a tűz lokalizálásához, míg a katonaság a tömeget szorította vissza. A megérkezett emberek kezeit tördelve, jajgatva léptek a pokoli látványt. Jaga dr. prefektus

Az égő tóratekeresek és a butorok petróleummal voltak leöntve. Antiszemita agitátorok műve volt a zsidó templom kigyulladásá-

nyomban megindította a vizsgálatot a tűz okának kiderítésére.

Valószínűnek tartják, hogy a gyújtogatást az az antiszemita agitátor követte el, aki néhány nappal ezelőtt halállal fenyegette meg a máramarosszigeti törvényszék elnökét arra az esetre, ha nem hoesdítja szabadon az antiszemita agitáció miatt letartóztatott Berinde és Dumitrescu lelkészeket.

A kolozsvári újságíró aradi afférje — más megvilágításban

Nyilatkozik a feljelentett urak egyike — „Inzultáltuk K. Nagy Lajost, de utána mindjárt összecsofoloztunk.”

ARAD, augusztus 12. Karádi-Nagy Lajos, a Keleti Újság közgazdasági szerkesztőjének afférje ügyében, ma megszólaltak a tulajdonosokról is. Ismeretes, hogy K. Nagy Lajos tegnap feljelentést tett a rendőrségen három állami tisztviselő: Pásca Octavian curtici-i határrendőrségi főnökhelyettes, Russu-Bogdan István és Georgescu Vladimir curtici-i vámtisztviselő ellen, akikkel egy ideig békésen mulatott, majd hajnalban, amikor fizetésre került a sor, a három ur — szorint egészen indokolatlanul — súlyosan inzultálta, úgy, hogy orvosi látélet is vétetett föl sérüléseiről. Távozáskor pedig erőszakkal cipelték a 100-as autótaxihoz és közben azt kiabálták: „Inzultáltuk, betyár újságíró, majd átteszünk a határon!”

Eddig K. Nagy Lajos feljelentése.

A tárgyilagosság kedvéért meghallgattuk a feljelentett három ur egyikét is, akinek előadása élesen eltér az újságíró feljelentésének tartalmától és így beszéli el a történeteket:

— A legjobb kedélyhangulatban: zórakoztunk együtt K. Nagy Lajossal. Amikor odajött asztalunkhoz, előttünk bor állott, ő később pezsgőt rendelt, utána mi is. Távozáskor a fizetések összeállításánál az általunk rendelt pezsgőket, borokat mi rendben kifizettük és csak azt kértük tőle, hogy az ő általa hozott pezsgő költségeit viselje. Élénken tiltakozott azonban ez ellen s durván elutasította a főpincért. Midőn egyikünk erővel kérte a cseh kúzesést, K. Nagy Lajos sértő kifejezést

Színház — Irodalom — Művészet

* Kladták a színházak koncessziójáról szóló okmányokat. Bucurestből jelentik: Ismeretes, hogy a munkaügyi minisztérium mellett működő színházművészeti vezérigazgatóság vezetője, Rebreanu Livius már döntött a magyar színházak koncessziói ügyében. Az aláírások megtörténtek és a koncesszió kiadásáról szóló okmányokat is kibocsátotta a minisztérium, hogy ennek alapján az egyes igazgatók megkezdhesék társulataik megszervezését.

* Nagyváradon is megalakult a Szinpártoló Egyesület. Nagyváradról jelentik: Az erdélyi magyar színházak megmentését célozva, a Magyar Párt Erdélyszerte széles akciót kezdeményezett, hogy úgy amint Kolozsváron van, a fontosabb városokban is alakuljon meg a Szinpártoló Egyesület. Aradon éppen tegnap volt ezügyben értekezlet és el is határozták az egyesület megalakítását. Nagyváradon vasárnap ki is mondták a szinpártoló megalakítását és a vezetőséget is megválasztották. Elnökei: Horváth Árpád, Sullyók István püspök, dr. Koltz János, ügyvezető-elnök: Adorján Emil. Főtákar: Peredy György hírlapíró, az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Újságírószervezet ügyvezető-elnöke.

* Arad közönsége nagy érdeklődéssel tekint a budapesti stúdió közkezdvelt művészgárdájának aradi vendégszereplése elé. Három napig maradnak Aradon a budapesti művészek, akik tudásuk legjavát fogják csillogtatni az aradi közönség előtt. A stúdió belső életét ismerteti az „Egy nap a stúdió életéből” című rádiórevü, majd Averescenko „Az öngyilkos” című dramolettje és Boóc Lajosnak „A majomper” című vígjátéka kerül előadásra. Weyand Tibor a legújabb pesti slágereket énekl el. Matányi Antal és Boóc Lajos „részeg-duettje” is nagy sikerre tarthat számot. Sándor Böske, Székely Gizi, Dávid Mihály és Boóc Mihály ötletes számokat adnak elő, konferálni a népszerű Scherz bácsi fog, míg a zenekísérést Kiszely Gyula zeneszerző szolgáltatja. Szerdán és csütörtökön lesz a bemutató, míg pénteken új műsor kerül bemutatásra rendes helyárok mellett.

— Augusztus 31-én, vasárnap, nagyszabású ünnepélyt rendeznek Ujaradon, a Kornett-féle helyiségben, az aradi nyomdászok. A nagysikerűnek ígérkező mulatságon fellép az országos hírű „Gutenberg Dalkör” is.

használt. Ez az ur kikérte magának a sértő szavakat, amire K. Nagy Lajos támadó lépést tett feléje.

Bevallom, ekkor megtörtént az inzultus, de siciek hozzátenni, hogy nyomban utána, mintha nem történt volna, kibékültünk, sőt, ahogy mulatozó emberekhez ültek, össze is csókoloztunk.

Ami az erőszakos kicipelést, a nekünk impuált sovinszta kijelentést és a taxiba való kényszerítést illeti, nem igaz. Barátsággal kikisért bennünket az állomáshoz, ahol újra összecsofoloztunk és még meg is ígerte, hogy nemsokára meglátogat bennünket. Ez történt és ezek után a legnagyobb meglepetéssel vesszük mindannyian K. Nagy Lajos feljelentését.

Idéjük szót a feljelentettek egyikének nyilatkozata. Az igazságot a rendőri nyomozás van hivatva kideríteni.

— Sirius szép időt jósol vasárnapra. Az utóbbi napok borongós időjárása némi aggodalmat váltott ki az újságírók parkünnepélyének rendezésénél és arra határozták el magukat, hogy megkérdeik Sírúst, a kiváló időjóst, milyen időt várhatnak vasárnapra. Sirius nem sokáig kérte magát és a következő dodona stílusú táviratban felelt: „Gratulálok az aradi újságírók parkünnepélyének nagyszerű sikeréhez. Sirius mester.” Természetesen Sírústnak ez az ötletes távirata érhető örömet és bizakodást váltott ki az újságírók körében.

Egy aradi detektiv besugókat akart elhelyezni az egyik aradi gyárvállalatnál

Azt állította, hogy erre a rendőrkezesektől van megbízása — Egy másik vállalatnál sikerült a manipulációja — Valószínűleg felfüggesztik állásától

ARAD, augusztus 12. Az egyik aradi gyárvállalat részéről ma különös jelentést tettek az aradi államrendőrségen. Egy tisztviselője: K. L. megjelent az állambiztonsági hivatalban és előadta, hogy a gyárvállalat igazgatóságánál

jelentkezett egy magát komisszárnak kiadó egyén és elmondotta, hogy ő dr. Moga Romulus rendőrprefektus és Ciorescu Tache sziguranatönök megbízásából jött ki, hogy a gyár telepén több olyan megbízható munkást helyezzen el, akik minden esetleges kommunista megmozdulásról még idejében értesíthessék az igazgatóságot, illetve a rendőrséget.

A komisszárként szereplő egyén Pascu néven mutatkozott be. A gyárvállalat igazgatójának külföldi volt Pascu felépése és ezért elküldte a rendőrségre K. L. tisztviselőjét, aki különben is ismerte Pascut és

tudta, hogy nem komisszár, hanem csak detektiv.

A rendőrségen kiderült, hogy Pascu detektivnek semmitféle állambiztonsági szempontból történő megbízása nem volt.

a rendőrségtől nem kapott felhatalmazást, hogy a gyárban munkásokat helyezzen el. De megállapítást nyert az is, hogy Pascunak nem ez volt az első manipulációja, mert

egy másik nagy gyárvállalatnál három nappal ezelőtt sikerült is néhány munkást bejuttatni.

Valószínűleg Pascu a munkásokat anyagi haszon ellenében kívánta keresethez juttatni és ezzel egyidejűleg visszaélt a prefektus nevével és magasabb funkcionáriusnak adta ki magát, mint amilyen. Minden bizonnyal Pascut, aki különben alkomszárból leinkadrált detektiv, felfüggesztik állásától.

ZILAHY IRÉN: „Sikerem titka — a közvetlenségem.”
„Ne higgyék el rólam, hogy öntelt vagyok.”
„Tehetek én arról, hogy a lapok dísznek tartják fényképemet.”
„Hallottam, hogy férjhez megyek.”

Intim esti beszélgetés egy színésznővel, akinek népszerűségét nem lehet megérteni és akinek még mindig könnyek szöknek szemébe, ha visszagondol Aradra

BUDAPEST, augusztus 12. A budai Márványmenyasszonyban ugy estí tizenegyóra tájban már finom, bensőséges hangulat. Olyan igazi budaias. Ahová színházi előadás után szokott leginkább jönni a közönség, persze művésznők, művészek is szép számban. Itt találkoztam Zilahy Irénnel elmaradhatatlan mamája kíséretében. Fedák Sári elhanyagolt szórakozóhelyén most Zilahy Irén a kedvenc. Körötte sűrű-forog a színészhad ötvenszázaléka. Amikor már meg volt a rendelés, az első fogás közötti szünetben, Irénke elmond egyet-mást életéből.

Nézzé Irénke, újságoljuk, tudjuk, hogy Rátkay vicei és tréni mit jelentenek a harmadik felvonásban. Azt mondja, hogy maga egy vas-nő, vas vicei vannak, minden „Vas”... Tudjuk, hogy mit jelentenek ezek a „Vas”-uttakok...

Irénke elpirul a jércesült előtt, nem szívesen beszél a vas ügyekről, pedig mindenki tudja róla, hogy a legelőkelőbb politikussal kellemes és hosszantartó nexusai vannak... Emberek könyörögnek a primadonnánál, pesti por-szemek sorsát tartja a kezében és ráadásul őszinte tapsviharok köszöntik a színpadon. Mi a sikerének a titka?

Igy beszél:

— Ne higgyék el rólam, hogy öntelt vagyok és elfelejtem azokat a napokat, a mikor foggal és vérrel küzdöttem a sikerért. Ma is küzdenem kell, de kényelmesebb eszközökkel. Egy színésznőnek az egész élete csupa harcot és csatát jelent. Azt mondják a barátaim, hogy elértem mindazt, amit egy színésznő elérhet. Részemről kétkedem benne! Mindennap újabb és újabb események igazolják előttem ezt a kérdést! Pénzem van? Ékszerem van? Nem jelent semmit!

— Ne szerénykedjék Irénke. Mi úgy képzeljük el a maga karrierjét és sikereit, mint annak a bizonyos Párkányi Ilának, aki Újhelyi Nándor regényében elérte mindazt, amit ebben az életben egy színésznő elérhet.

— A közönség szereti a regényhősnőket, de én őszinte vagyok és kijelentem: nem válnék a regényhősnő szerepére. Mindent tanulás és igyekezet árán értem el, mindenért küzdöttem és a szerencse segítségével értem el az állítólagos csúcspontot. Gyakran gondolkodom vissza például Aradra, ahonnan elindul-

tam. Nem frázis, hogy könnyek jelennek meg a szememben. Hát lehet az aradi éjszakákat elfelejteni?

Elérzékenyül és a mama tovább rendel. Gondos mama, vigasztalja Irénkét és amikor vége a vacsorának, gondosan összehajtja a hóhéher szalvétát. Vendégek jönnek, mennek, rohan az Élet a budai „Márványmenyasszony”-ban.

Átme gyünk Pestre, a Newyorkba, a feketénél újra foszlányok és színek a szóke primadonna életéből.

— Az utóbbi hetekben híreket hallottam, hogy férjhez megyek. Képzeld, idegenek adnak férjhez, mintha az Anyukám nem lenne a világon.

Zilahy mama elpirul örömeiben, örül a bóknak és megnyugtató, ő is férjhez tudná adni Irénkét, de válogat. Egy válogatós mama.

— Maga nagyon gazdag Irénke — faggatjuk tovább — milliói vannak, újra régi kérdés: mi a sikerének titka?

— A közvetlenségem — mondja mosolyogva. Kivillannak az apró fogai és boldogan kacag. Én igazán közvetlen vagyok és nem tévedek, amikor azt hiszem, hogy mindent én a közvetlenségnek köszönhetek. A rosszakaratu kollégák azt terjesztik rólam, hogy túlságosan reklamirozom magamat. Hát tehettek én arról, hogy a színházi lapok, plakátok s egyéb reklámok a fényképemet dísznek tart-

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrassy-tér 16.

Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J.-u.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,

Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.

ják. Tiltakozzam az ellen, hogy minden lépésre a hasonmásommal szembe kerülök? Lehet, hogy ez hiúsági kérdés, de én nem tehetek róla. A siker tetőpontján mindent szabad...

A tetőpont bejelentésénél kissé gunyos, csipkelődő, látszik, hogy még messze van a tetőpont...

Most pletykák következnek, szerelmek, válások, férfiak, nők, írók, színészek, újságírók, pestiek, aradiak, üzletek, vagyonok, csekkfüzetek, rosszmájuságok, érzések, csipkelődések és őszinteségek. Változatok az emberi hurokon...

Nincsen pezsgő és ital az asztalon. Mikor elválnak, enyhe szellő suhan át a köruton. Irénke üdvözöl mindenkit Aradon. A büszke gépen horkol a sofőr. Ezt igazán megengedheti magának. A legirigyeltebb pesti színésznő legirigyeltebb sofförje...

Tudnivalók

a temesvári zarándokiroda Szent Imre zarándokutazására — Közli a Künstler Vizum- és Utazási Iroda

Mint tegnapi számunkban közöltük, az aradi és aradmegyei csoport pénteken, augusztus 15-én, délután 14.21 (2 óra 21) perc kor indul a budapesti gyorsvonattal. Az aradi vasúti igazgatóság egy III. osztályú Pullman-kocsit bocsájt az utasok rendelkezésére. Az utasok kéretnek, hogy egy órával az indulás előtt, a II. osztályú váróteremben jelenjenek meg.

Minden utas, — aki ezen csoportos utazásra felvétette magát — augusztus hó 14-én, csütörtökön délután (nem délelőtt) a Künstler Vizum- és Utazási Irodában egy ingyen-igazolványt kap, amely nélkül nem utazhat. Ezenkívül egy román jegy-utalványt. Ezen ingyen-utalvánnyal a vasúti kocsiban jelentkeznek a zarándokut vezetőjénél s ott megkapják rendes igazolványukat.

A vezető a vonatban közli az utasokkal, a tartózkodásra és jelentkezésre vonatkozó utasításokat és a pontos visszaindulási időt.

A vidéki jelentkezők péntek délig az irodában, azontul az állomáson kapják meg utalványukat.

Az Arad—Határ és vissza érvényes román jegy árában 200 lej fizetendő. Minden egyéb kérdésben az utasok rendelkezésére áll a bánáti zarándokiroda megbízottja, a Künstler Vizum- és Utazási Iroda.

Párisban „kémirodát” lepleztek le, amely divattitkok megszerzésével foglalkozott

Az iroda élén két amerikai nő állott, akik egy millió frankot kerestek évente

PÁRIS, augusztus 12. A párisi rendőrség tegnap névtelen feljelentés alapján felfedezett egy „kémkedési irodát”, amely azonban nem katonai, hanem divattitkok megszerzésével foglalkozik.

Az iroda élén két amerikai nő állt, akik állandóan husz-huszonnégy szabónót foglalkoztatottak. Ezeket, mint állítólagos vevőket, küldték el a legnagyobb női divatruházakba és a legelőkelőbb párisi szabócégekhez, ahol szakértő szemmel megtekintették a legújabb modelleket és hazatérve, emlékeztől pontosan lemásolták a legújabb divatkreációkat. A rajzok alapján azután a legfrissebb nőruhamodellek pontos másolatai készültek el, amelyeket a legelőkelőbb szabócégek hamisított cégjelzésével ellátva, külföldre, elsősorban Amerikába küldtek.

A rendőrség házkutatást tartott a kütönös „kémkedési irodában”, ahol több ezer modellrajzot és a titkos levelezéshez szükséges kulcsot foglalták le. A két amerikai nő egy évi tiszta nyeresége állítólag meghaladta az egymillió frankot.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A hóvégi varsói konferencia az összes európai agrárállamok mezőgazdasági politikáját összhangba akarja hozni

Miről fog tárgyalni a közép-európai és balti államok augusztus 28-29-iki varsói agrárkonferenciája — Egy érdekes nyilatkozat — Magyarország, Románia és Jugoszlávia álláspontja az osztrák gabonamonopólium tervével szemben

BÉCS, augusztus 12. Az agrárállamok szervezkedése erős tempóban halad előre. A bucuresti-i és sinaiai konferenciákat augusztus 28-án és 29-én a varsói agrárkonferencia követi, amelyre a lengyel kormány Magyarországot, Romániát, Jugoszláviát, Csehszlovákiát és a balti államokat hívta meg. A lengyel kormány terveit illetően, amelyek a varsói konferenciát aktuálissá tették, a kormányhoz közelálló körökből származó közgazdasági szakértő a következőket mondta:

— Az európai mezőgazdaság súlyos krízise idején érthető, hogy Lengyelország, amelynek lakossága 70 százalékban a mezőgazdaságból él és amelynek exportja 43 százalékban agrártermékekből áll, nem akar a csendes szemlélő szerepére szorítkozni. Az egy évtizedes példátlan válság meggyőzhetett mindenkit arról, hogy a mezőgazdasági államoknak nem szabad tervszerűtlen exporttal egymással konkurrálni, hanem megegyezéssel fel kell osztani a piacokat és ezáltal tartaniuk kell az árakat.

— A lengyel kormány a konferenciára meghívta Romániát, Magyarországot, Bulgáriát, Jugoszláviát, Csehszlovákiát, Észtországot, Lettországot és Finnországot földművelésügyi minisztereit. A varsói konferencia azonban nem érinti az egyes államok akciószabadságát és nem irányul esetleges regionális egyezmények ellen. (A bucuresti-i és sinaiai konferenciákon kötött megállapodások.) Az agrárállamoknak azonban tisztába kell jönniük avval, hogy kívánatos az egyezményeknek a lehető legszélesebb bázison való megkötése és ezzel egyidejűleg a mezőgazdasági produkció racionalizálása.

A varsói konferencia összhangba akarja hozni az összes agrárállamok mezőgazdasági politikáját. Erre feltétlenül szükség van, mivel ha az együttműködés a konferenciára meghívott államok között nem jön létre, úgy az egész európai mezőgazdaság csőd előtt áll.

Nem szabad megengedni, hogy túlprodukción álljon be, mivel ez egyszersmindenkorra lehetetlenné tenné az együttműködést. A lengyel kormány szeretné, ha a konferencia az akcióegészségügyi intézkedésekkel is foglalkozna s felállítaná az élőállat-export új normáit.

Eddig a nyilatkozat.

A bucuresti-i és sinaiai konferenciákon létrejött megállapodások, valamint a küszöbön álló varsói konferencia Ausztriában ismét aktuálissá tették a különböző agrárfejlesztési terveket, elsősorban a gabonamonopóliumot. Az osztrák kormány már ismételt minisztertanácson foglalkozott a gabonamonopólium tervével és nincsen kizárva, hogy az ötletből valóság lett és az ősszel a nemzetgyűlés elé kerül a gabonamonopóliumról szóló törvényjavaslat.

Magyarország, Románia és Jugoszlávia a tervezett osztrák gabonabevásárlási monopóliumot ezzel szemben szerződésellenesnek tartják. A bevásárlási monopólium feltétel nélkül ellenkezik a fennálló kereskedelmi szerződésekkel, amelyek a szabad forgalom eivén alapulnak. Magyarország, Románia és Jugoszlávia a bucuresti-i konferencián tartózkodtak mindn tulzástól, nehogy a gabonakivitelre szoruló államok eladási monopóliummal vádolják őket. Ha most Ausztria ennek ellenére bevezeti a gabonabevásárlási monopóliumot, úgy a bucuresti-i konferencián részt vett három állam kénytelen lesz technikai retorziókkal élni.

A CFR. deficitje meghaladja a félmilliárd lejt

A közlekedésügyi miniszter szerint ez a deficit látszólagos, mert az állam többel tartozik a CFR-nek

BUCURESTI, augusztus 12. A CFR igazgatósága ma délelőtt ülést tartott Manoilescu közlekedésügyi miniszter elnökletével. Az ülésen a vasút pénzügyi helyzetét tárgyalták meg. Nem volt titok, hogy a CFR minden reorganizáció, racionalizálás, takarékoság dacára, súlyos deficittel dolgozik, arra azonban nem volt elkészülve senki sem, ami ma kiderült, hogy

a vasút deficitje meghaladja a fél milliárd lejt.

Október 15-én lejegyzik

Románia mezőgazdasági kölcsönét

Raducanu visszaérkezett és beszámol tárgyalásairól

BUCURESTI, augusztus 12. Raducanu visszaérkezett külföldi tárgyalásairól és jelentést tett a mezőgazdasági kölcsön ügyében folytatott tárgyalásáról. Ezek szerint körülbelül

október 15-én a kölcsön jegyzés alá kerül.

Manoilescu igyekezett megnyugtani a jelenlévőket és kijelentette, hogy a deficit csak látszólagos, mert az állam sokkal többel tartozik a vasutnak, szállítások és munkálatok fejében. Megígérte, hogy erélyes felszólítást küld a pénzügyminisztériumnak, felszólítva, fizesse ki haladéktalanul az állam adósságát.

Az értekezlet után Manoilescu fogadta a sajtó képviselőit és elmondotta, hogy Palánka és Tiganesti között új vasúti hidat építenek.

Eddig a következő pénzintézetek vállalták a kölcsön jegyzését: Banque de Lyon, Banque de Paris et des Pays Bas, Comptoir d'Escompte, Société Generale Belge, Banque de Belge.

= Helyi valutaárak. Valuták: Budapest 29.60, Bécs 23.90, Berlin 40.25, Zürich 32.60, Páris 6.60, Prága 5, New-York 168, Milánó 8.90, London 817, Belgrád 2.98. Devizák: Budapest 29.47, Bécs 23.80, Berlin 40.27, Zürich 32.61, Páris 6.64, Prága 5.00, New-York 168.20, Milánó 8.84, London 819.

Bécsi árumintavásár!

1930. szept. 7-13-ig. (Rotunde szept. 14-ig).

Külön rendezések: Szőrmékiállítás. — Cipő- és bőrvásár. — Butorkiállítás. — Reklamiállítás. — A „Keresztény Művészet” kiállítása. — Nemzetközi rádiókiállítás. — Vas- és patentbutorok kiállítása. — Irodai kiállítás. — Tapszerek és élveztel cikkek kiállítása. — Építési és utépitészeti kiállítás. — Technikai újítások és találmányok. — Francia, görög és indiai kollektív kiállítások. — Gazdasági és erdészeti kiállítás, a III. ausztriai állatvásárral egyetemben.

Ninosen vizum! Vásárigazolvánnyal és utlevéllel szabad határátlépés Ausztriába! Ninosen csehszlovák átutazó vizum! A magyar átutazási vizum a vásárigazolvány előmutatásakor a határon átvenhető! Jelentékeny utazási kedvezmények a román, jugoszláv, csehszlovák, magyar és az osztrák vasúton, a Dunán, a Fekete tengeren valamint a légi közlekedésnél! Mindennemű felvilágosítással valamint vásárigazolványokkal (a 150 lej) a

Wiener Messe A. G. Wien VII

— a lipcsei őszi árumintavásár tartama alatt — a tudóstól hívatott Leipzigban, Osterrcichische Messhaus és a tisztelői belső képviselői szolgálatának Aradon: 101

Kereskedelmi és Iparkamara.

Schenker & Co. román nemzetközi száll. váll. R.-T. Osanádi-palota. — Compagnie Internationale des Wagons-Lits, Boulevard Regina Maria 18. — Dacia hivatalos menetjegyjroda, Sándor Ferenc könyvkereskedése Boulevard Regina Maria 10.

AZ UJSÁG

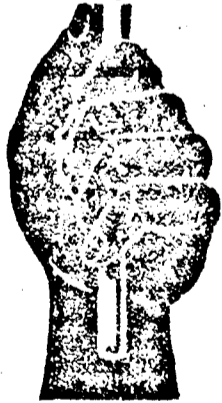
Utazási Irodája

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 43.

levélben is készséggel áll mindenkinek rendelkezésére teljesen díjtalanul.

HA UTAZNI AKAR,

feltétlenül az Ujság Utazási Irodájához forduljon felvilágosításért. — Szakszerű válaszok, gyors és pontos elintézés.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel

Ma mutatkozik be

a budapesti rádió együttese szenzációs új műsorral. Kevés jegy még a pénztárnál

